

จากบล็อกไปสู่บล็อก

Blogs to Blook

นายสมเกียรติ นิตร์ชัยยศ

ศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

นางสมปอง มิสสิตะ

หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

Blog เป็นบันทึกเรื่องราวของผู้เขียนที่ถ่ายทอดลงไปในเว็บไซต์ และยังเป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นพื้นที่เก็บแหล่งสารสนเทศ ความรู้ หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้นำ Blog ไปพัฒนาเป็น Blook เพื่อใช้เป็นพื้นฐานของการมองกระบวนการจัดพิมพ์ออนไลน์ ซึ่งขั้นตอนการจัดทำเป็นการทำงานครั้งเดียวที่สามารถแปลงออกมาได้ในหลายรูปแบบโดยใช้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ

คำสำคัญ

การจัดการความรู้ / หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ABSTRACT

Blog or Weblog is the storytelling record written by author on the web site and is the tool using as the storage area of information and knowledge. Sanamchandra Palace Library, The Central Library, Silpakorn University has started to develop blogs to be blook, which is the basement of visualizing and learning the electronic publishing process that is able to transform the content of blogs to be variety format of documents from using the advanced information technology techniques.

KEYWORDS

blog / blook / XML

บทนำ

Blog เป็นบันทึกเรื่องราวของผู้เขียนที่ถ่ายทอดลงไปในเว็บไซต์ และยังเป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นพื้นที่เก็บแหล่งสารสนเทศ ความรู้ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ที่สามารถถ่ายทอดสื่อสารแบบชัดเจน เอกสาร คู่มือ ตำราต่าง ๆ และความรู้ที่ฝังลึกในแต่ละบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติ จึงถือเป็นคลังความรู้ที่นิยมกันมาก เพราะนอกจากจะสามารถเขียนบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ เอาไว้แล้ว และยังสื่อสารกับผู้อ่านได้โดยผ่านช่องทางการแสดงความคิดเห็น

หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ได้สร้างและเปิดตัวใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 627 เรื่อง (ข้อมูล ณ วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2553) โดยให้เป็นแหล่งสำหรับการเขียนเล่าเรื่องการทำงาน แนวคิด วิธีการ และสภาพแวดล้อม โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นทั้งในและนอกห้องสมุด ซึ่งอาจมีมุมมองที่เหมือนและต่างออกไป รวมถึงบอกเล่าเรื่องต่างๆ โดยเปิดกว้างทำให้เกิดมีความหลากหลายของเนื้อหา

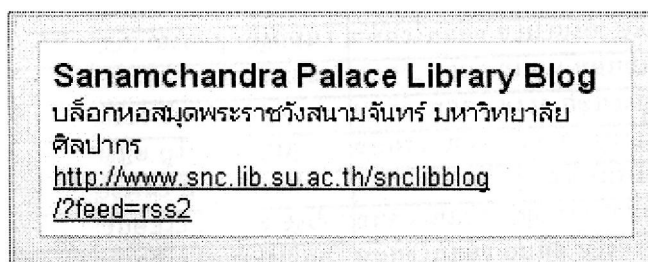

ด้วยความที่ Blog อยู่ในอินเทอร์เน็ต ทำให้บุคลากรจำนวนหนึ่งขาดโอกาสในการเข้าถึง รวมทั้งเนื้อหาที่อาจขาดสัมพันธ์กัน เนื่องจากช่วงเวลานำเสนอ ดังนั้นจึงเกิดแนวคิดที่นำเครื่องมือที่อยู่ใน Blog รวมทั้งแสวงหาวิธีอื่นๆ เพื่อนำข้อเขียนใน Blog มาทำเป็นหนังสือหรือที่เรียกว่า Blook จนไปถึงกระบวนการตีพิมพ์แบบออนไลน์ โดยไม่ต้องเขียนขึ้นใหม่ หรือตัดแปะ

Blook

Blook หมายถึง การนำเรื่องราวใน Blog มารวมเล่มเป็นหนังสือ Book และเมื่อนำทั้งสองคำมารวมกันจึงเรียกว่า Blook

Blog มีความสัมพันธ์กับ RSS Feed ซึ่งเป็นการส่งข่าวสารให้กับผู้อ่าน โดยผู้อ่านแคมีและเปิดเครื่องรับที่เรียกว่า Feed Reader ผู้อ่านก็จะรู้ ได้รับและอ่านข้อมูลได้ทันที โดยทางฝั่งที่ปล่อยข่าวสารออกมาสามารถกำหนดได้ว่าจะปล่อยออกมาบ่อย ต่อวัน ต่อชั่วโมงแค่ไหน และครั้งละเท่าไร เมื่อผู้อ่านได้รับข้อมูลข่าวสารแล้วก็สามารถที่จะเปิดอ่านเนื้อหาเต็ม ตามหัวข้อต่างๆ จาก RSS Reader

ด้วยเหตุที่ Feed มีโครงสร้างข้อมูลเป็นแบบ XML (Extensive Markup Language) ซึ่งเป็นตัวกลางที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีความยืดหยุ่นสูง จึงสามารถนำมาสร้างเป็นลักษณะกึ่งหนังสือซึ่งมีคอนิยามเรียกว่า Blook ได้

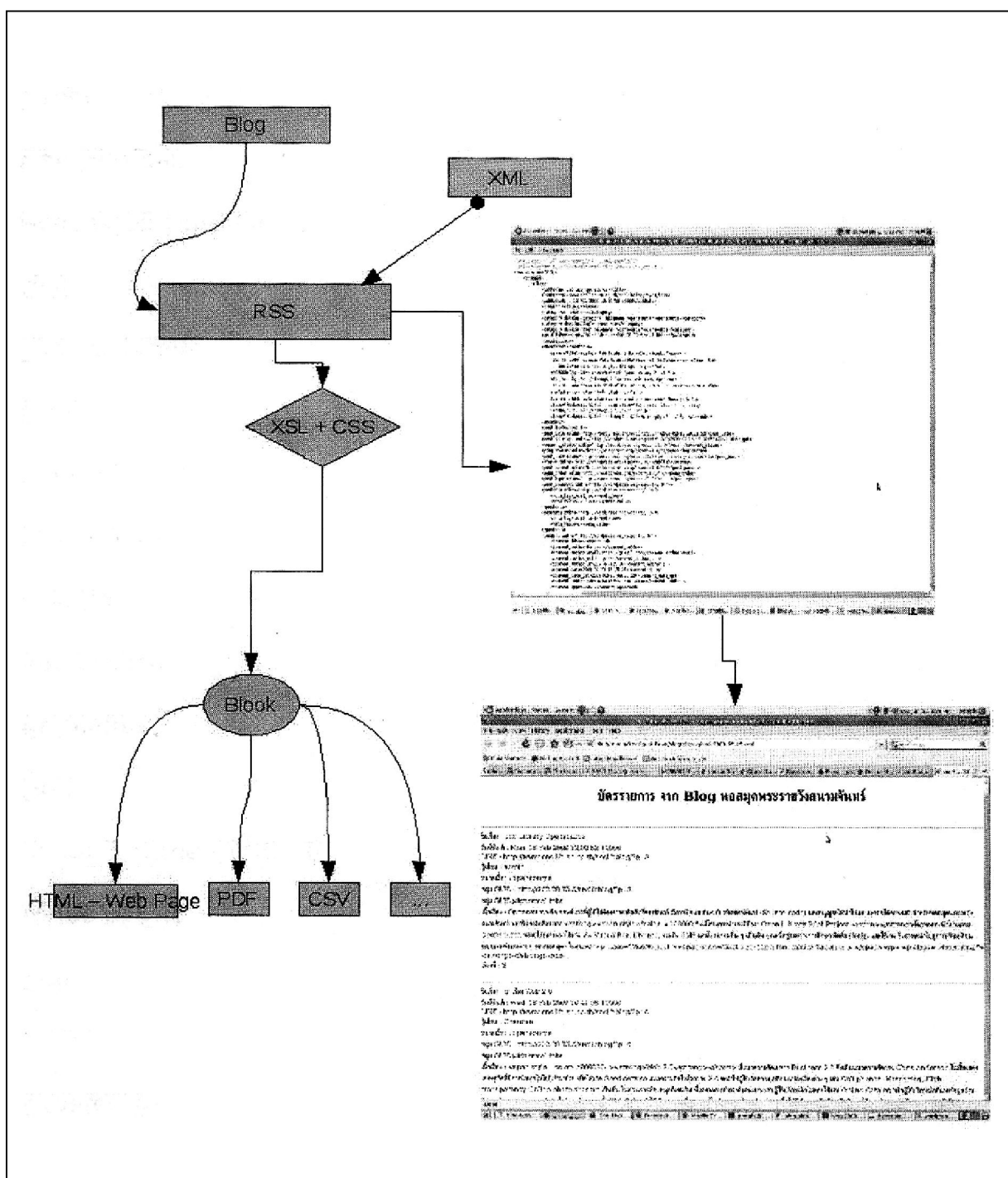
โดยได้เริ่มนำ RSS ที่แปลงจาก blog ซึ่งมีข้อมูลของชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน วันที่เขียน วันที่ตีพิมพ์ใน blog เนื้อหา และอื่นๆ มาจัดการคัดแยกแบ่งออกเป็นเรื่องๆ โดยใช้ภาษาที่เรียกว่า XSL จากนั้นตกแต่งเพิ่ม สีสัน การวางรูป การจัดหน้าด้วยภาษา CSS (Cascading Style Sheets)

หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ได้ทดลองนำเรื่องราวจาก Blog ของหอสมุดฯ มาดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าว เพื่อเป็นต้นฉบับให้ทุกคนได้เห็นกระบวนการทำงานที่มีความเกี่ยวโยงกัน โดยให้เทคโนโลยีเข้ามามีการจัดการ รวมทั้งให้มีส่วนร่วมในการออกแบบ Blook ตั้งแต่หน้าปก ปกใน ปกหลัง คำนำ คำประกาศ การจัดสารบัญ การจัดเนื้อหาแต่ละบท แต่ละหน้า ลักษณะการเปิดอ่าน และอื่นๆ

เมื่อ Blog อยู่ในรูปของ XML แล้วเราสามารถออกแบบให้แปลง Blook ออกเป็น รูปแบบอื่นๆ ได้ เช่น pdf หรือ อาจจะแตกย่อยเป็น XML ชนิดอื่นๆ ต่อไป

แผนผังการแปลง Blog สู่ Blook

และยังสามารถพัฒนาไปสู่กระบวนการผลิตและการจัดพิมพ์ในลักษณะของ e-publishing อย่างง่ายได้ โดยไม่ต้องเขียนใหม่เพียงแต่ใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องและโยงใยเรื่องของ อิเล็กทรอนิกส์ และกระบวนการจัดพิมพ์ (e-publishing) ซึ่งน่าจะทำให้เราเข้าใจในทุกๆระดับ และที่สำคัญ คือสามารถแยกแยะและเห็นโครงสร้างของสิ่งที่เราจะสร้างอาจจะเรียกว่า Blook หรือ e-book หรือ สื่อ สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ไม่มากนักน้อย รวมถึงการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการ ซึ่งน่าจะเป็น กระบวนการเรียนรู้ และจัดการความรู้ด้วยการปฏิบัติ หรือ Learning by Doing